

SAINT-NICOLAS

En 1841 le dialectologue italien Bernardino Biondelli recueillait six versions de la Parabole de l'enfant prodigue en autant de patois valdôtains (Aoste, Ayas, Bard/Donnas, Cogne, Gignod et Valtournenche). Ces six versions constituent de nos jours les plus anciens documents de prose patoise valdôtaine connus. A quelque 170 ans de leur parution, nous estimons qu'il est très important d'en recueillir des versions contemporaines, une pour chaque commune valdôtaine.

Parabola de l'Eunfàn Proudeuggo

Eungn ommo l'ayè dou mèinoù. Eun dzen dzor, lo pi dzovin-o di i pappà : « Baillode-mé la porchón di bièn que me totse ». É llu l'a partadjà lo bièn.

Eun per de dzor aprì, eun cou que l'ayè to beuttó eun caro se bague, lo croè l'è partì eun voyadzo, bièn llouèn de mèizón é lé l'a peuccó tcheu se bièn eun féyèn lo liberteun. Aprì ai to roudjà, an grousa famin-a l'è capitéye deun hi payì é euncó llu l'a eungnouó a paatì la fan. L'è alló se baillé a eun de per lé è hite l'a mando-lò ià eun tsan i gadeun. L'arie bièn voulù s'eumpleure lo ventro atò le doche que le gadeun peuccoon, mi gneun lèi nen bailloo. Adón l'a mezattó euntri llu : « Veuo de-z-ouvri, eun tchi mon péé, greuillon de pan a toucassé é mé si hé a crapé de fan. Dz'ouì m'en allé de hé, dze torno a mèizón de pappà. Lèi dio que n'í fa eun pétchà contre lo siel é contre llu, que si po digno d'ihé lo seun garsón é que pourie me prende belle comme domesteeuco ». Donque, s'en par pe torné a mèizón.

L'ie euncò bièn llouèn can son pappà l'a vu-lò é l'a ai compachón de llu, l'è allo-lèi euncontre eun galopèn é l'a eumbracha-lò. Lo garsón l'a deu-lèi : « Pappà, n'í fa eun pétchà contre lo siel é contre vo, miito po d'ihé vouho garsón ». Mi lo pappà l'a deu a se valè : « Ommo, vitto, portéde l'arbeillemèn pi dzen é arbeilléde-ló ; beuttéde-lei an verdzetta i dèi é tsoichode-ló amoddo. Dèihèn alléde quì lo vi pi gro, tchouyéde-ló, medzèn é fièn an balla fiha pèqué mon mèinoù l'ie mor é ara l'è tornó eun via, l'ie perdù é n'í retrouo-lò ». É la fiha l'a comenchà.

Lo pi viou di garsón l'ie eun campagne. Eun mimo ten que se re-tsaoo, protso di micho l'a sentù que souoon é que danchoon. L'a querià eun valè é l'a demando-lèi henque capitoo. Lo valet l'a deu-lèi : « Vouho frée l'è tornó é vouho péé l'a fa tchoué lo vi pi gro pèqué l'è tornó san ». Eun sentèn ho l'è viin-lèi la radze é l'a po voulù entré. Adón son pappà l'è chortù pe lèi die de viin de-deun, mi llu l'a rebattù : « L'è dza saqueunse-z-àn que traillo pe vo, n'í to di lon fa hen que me v'èi deu é vo me vèide jamì baillà ghenca eun tchévrèi, to pe mé, pe fée fiha avouì le-z-amì. Mi aprì que vouho garsón l'a peuccó to son bièn avouì le petan-e, can l'è tornó v'èi fa tchoué pe llu lo vi pi gro ». Lo péé l'a repondù :

lo gnalèi

Région Autonome
Vallée d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat de l'Éducation
et de la Culture
Assessorato Istruzione
e Cultura

SAINT-NICOLAS

« Mon mèinoù, té t'i todzor avouì mé é to hen que l'è de mé l'è euncó de té. No fo fée fiha é ihé contèn pèqué ton frée l'ie mor é ara l'è tornó eun via, l'ie perdù é n'i retrouo-lò ».

lo gnalèi

Région Autonome
Vallée d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat de l'Éducation
et de la Culture
Assessorato Istruzione
e Cultura

Tiré de :

Évangile selon Luc, 15 : 11-32 du Nouveau Testament

Texte inédit

Collaborateur de Saint-Nicolas pour la traduction : **Ettore Champretavy**

La transcription a été soignée par le Guichet Linguistique

Mise à jour de la graphie : octobre 2013